

Кукмара муниципаль районы
Зур Кукмара авыл җирлеге башлыгы
карары

29 декабрь, 2025 ел

№ 109

**Татарстан Республикасы Кукмара районы Зур Кукмара авыл җирлеген 2035 елга кадәр
чорга су белән тәмин итү схемасын раслау турында**

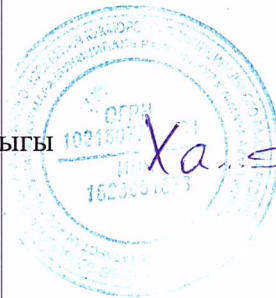
«Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агу схемалары турында» 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы законының 15 статьясе нигезендә

КАРАР БИРӨМ:

1. Татарстан Республикасы Кукмара районы Зур Кукмара авыл җирлеген 2035 елга кадәр чорга су белән тәмин итүнең кушымта итеп бирелгән схемасын расларга.

2. Әлеге карарны Зур Кукмара авыл җирлегенә мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга һәм «Интернет» челтәрендә Кукмара районының рәсми сайтына урнаштырырга.

Зур Кукмара авыл җирлеге башлыгы

Р.Р. Хәнәфиев

Зур Кукмара авыл җирлеге башлыгының
2025 елның 25 декабрь 109____ номерлы
карары белән РАСЛАНГАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

КУКМАРА РАЙОНЫ

ЗУР КУКМАРА АВЫЛ ҖИРЛЕГЕН

2035 ЕЛГА КАДӘР ЧОРГА

СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СХЕМАСЫ

1. Гомуми нигезләмәләр

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Зур Кукмара авыл җирлеген су белән тәмин итү схемасы – су белән тәмин итү системасының нәтиҗәле һәм имин эшләвен, аны хокукый җайга салуны исәпкә алып үстерүне нигезләү буенча материаллар булган документ.

Кукмара муниципаль районы Зур Кукмара авыл җирлеген су белән тәмин итү схемасын эшләү өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

1. «Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон;

2. РФ Хөкүмәтенң «Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары.

Су белән тәмин итү схемасы территорияль планлаштыру документлары һәм җирлекнең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары нигезендә эшләнә.

Су белән тәмин итү схемасы 10 елга эшләнгән.

II. Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасының төп максатлары һәм бурычлары

☐ техник мөмкинлеге булганда, мондый тоташтыруны башкарырга тиешле капитал төзелеш объектын һәм оешманы су белән тәмин итү чөптәренә тоташтыру мөмкинлеген билгеләргә;

☐ норматив таләпләр нигезендә су белән тәмин итү системаларының ышанычлылыгын арттырырга;

☐ озак сроклы перспективада һәр кулланучыга исәпләгәндә су белән тәмин итүгә чыгымнарны минимальләштерергә;

☐ Зур Кукмара авыл җирлегендә яшәүчеләрне су белән тәмин итү чөптәренә тоташтыру һәм җирлектә яшәүчеләрне хужалык-эчү билгеләнешендәге су белән тәмин итү зарур булганда тәмин итәргә.

1 бүлек. Җирлек буенча су белән тәмин итү турында белешмәләр

1. Татарстан Республикасы Кукмара районы Зур Кукмара авыл җирлегенә кыскача характеристика

Зур Кукмара авыл җирлеге чиге «Территорияләр чикләрен билгеләү һәм «Кукмара муниципаль районы» муниципаль берәмлегенң һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 27-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә кабул ителде (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Авыл жирлегә составына түбәндәгеләр керә: Зур Кукмара авылы, Янсыбы авылы, Жилой Рудник поселогы, Иске Йорт авылы. Административ үзәге – Зур Кукмара авылы. Зур Кукмара авыл жирлегендә 2014 елның 01 гыйнварына халык саны – 2860 кеше. Авыл жирлегә чикләрендәге территория мәйданы – 4679 га. Барлык жирлекнең торак фонды 67,7 мең м.² гомуми мәйданны тәшкил итә, шул исәптән Зур Кукмара авылында – 49,0 мең м.², Янсыбы авылында – 8,0 мең м.², Жилой Рудник поселогында – 6,3 мең м.², Иске Йорт авылында – 4,4 мең м.²

Рельефы – сөзәк-калкулыклы тигезлек. Хәзерге эрозия процесслары рельефка сизелерлек йогынты ясаган. Районның геологик төзелеше аның Рус платформасы, 2 км тирәнлектә урнашкан кристаллик фундамент кебек тектоник структурага туры килүе белән аңлатыла. Утырма токимнарның калынлыгы девон, ташкүмер һәм Пермь системалары катламнарыннан гыйбарәт. Мәйданны бер геоморфологик элемент алып тора, аз бүленгән, Геологик кисем литологиясе буенча катламнары куәтләре һәм жәелүләре буенча тигез ятмаган дүрт катламнан артмый, сулы горизонт юк, үзенчәлекле грунтлар киң таралыш тапмаган. Өйрәнелгән мөйдан чикләрендә билгеләнгән үзенчәлекле грунтларга өемле грунтларны һәм пермь яшендәге элювиаль грунтларны кертәргә кирәк. Зонада элювиаль грунтлар су бүленешләре битләрендә өемле грунтларның аз куәтле тышчасы булып таралган, күбесенчә чуар төстәге каты, ярым каты балчыктан тора, физик жикләнүгә кагылган структур элювий катламына кертелгән. Потенциаль су басу дәрәжәсе буенча территория потенциал су басу территориясенә керә. Грунтларның қорыч конструкцияләргә карата коррозия активлыгы югарыдан уртачага кадәр үзгәрә. Өске карст катламы юк. Бу районда сөзәклек эрозиясе зәгыйфь һәм уртача интенсивлыкта. Туфрак катламы күбесенчә соры урман һәм кәсле - уртача көлсу туфраклардан тора. Туфрак ясаучы токимнар, нигездә, авыр балчыклардан тора. Хужалык территориясендә чокыр-сазлыктар чөлтәре үскән, чокырларның үсеп баручы түбәләре бар.

Климаты уртача-континенталь, кышы салкын, жәе жылы. Климатик район – 1В. Тышкы һаваның исәпләнгән температурасы – минус 32 С, ел фасыллары ачык чагыла. Норматив жик басымы – 30 кг/кв.м. Исәпләнгән кар йөкләнеше – 240 кг/кв.м. Туфрак туңуың норматив тирәнлегә – 1,8 м. Климат өчен ел фасылларының күчеш чорлары кискен алмашыну, озын салкын кыш һәм уртача жылы жәй хас. Чагыштырмача тигез, аз гына калкулыклы рельеф һәм тау киртәләренә булмавы Атлантик океаннан һава агымнарының иреккә үтеп керүенә ярдәм итә, бу исә кышның кырыслыгын киметә. Язын көньяк һәм төньяк юнәлешләрдәге жикләренә кинлекара алмашынуы көчәя. Бу язын тотрыксыз температура режимын тудыра. Май-июнь айларында салкыннарның кабат кайтуы һәм хәтта кар явуы күзәтелә.

Жирлекнең төп табигый ресурслары булып хужалык-эчү билгеләнәшендәге жир асты геотермаль сулары тора.

Зур Кукмара авыл жирлегә территориясендә 15 скважина һәм 13 су башнясы урнашкан, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Зур Кукмара авыл башкарма комитеты милкендә.

2. Проект карарлары.

Зур Кукмара авыл жирлеген су белән тәэмин итүнең проект чишелешләре, челтәр һәм корылмаларның факттагы торышын исәпкә алып, эшләнә торган Генераль план нигезендә ихтияжның артуы нигезендә гамәлдәге барлыкка килгән су белән тәэмин итү системасы нигезендә нигезләнә.

Жирлекне су белән тәэмин итү системасы үзәкләштерелгән, хужалык-эчү системасы – билгеләнеше буенча, тупик системасы – конструкциясе буенча.

Халыкка эчәрлек сыйфатлы су бирү хужалык-эчү ихтияжларына һәм су сибүгә, житештерү предприятиеләренен технологик ихтияжларына, янгын сүндерүгә каралган.

3. Зур Кукмара авыл жирлеген су белән тәэмин итү чыганаclarы, су белән тәэмин итү схемасы

Жирлекне үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының техник-икътисады торышы

Зур Кукмара авыл жирлегенен үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасы 15 артезиан скважинасына (1984, 1985, 2013, 2014, 2015, 2018, 2023 и 2024 елларда борауланган) һәм 11 су жыю манарасына (күләме 40, 60 һәм 70 куб. м) нигезләнә, Зур Кукмар авыл жирлеге башкарма комитеты милкендә.

Су белән тәэмин итү түбәндәге торак пунктларда гамәлгә ашырыла: Зур Кукмара авылы, Янсыбы авылы, Иске Йорт авылы, Жилой Рудник поселогы.

Зур Кукмара авылы торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 110 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт. Суүткәргеч челтәренен гомуми озынлыгы 35,8 км. Төзелгән датасы – 1993 ел. 3 су алу колонкасы урнаштырылган. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭЦВ-6-6,5-110 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәэмин итә. Гомуми күләме – 130 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Зур Кукмара авылы һәм Жилой Рудник поселогы торак пунктларын су белән тәэмин итү түбәндәге адресларда урнашкан тугыз су алу скважинасыннан гамәлгә ашырыла: Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Зур Кукмара авылы, Ленин ур., 39а (1984 елда 100 м тирәнлектә борауланган) һәм 39б (1984 елда 100 м тирәнлектә борауланган), Мәктәп ур., 31 а (1984 елда 100 м тирәнлектә борауланган), Октябрь ур., 51 (2014 елда 120 м тирәнлектә борауланган), Урман ур., 50 (2013 елда 120 м тирәнлектә борауланган), Елга арьягы ур., 30 (1985 елда 120 м тирәнлектә борауланган), Хәйдәр Бигичев ур., 1а (бер скважина 2023 елда 62 м тирәнлектә борауланган, икенче скважина 2024 елда 62 м тирәнлектә борауланган), Зөлфәт Хәким ур., 41 (2018 елда 120 м тирәнлектә борауланган), Наратлы ур., 20а (2015 елда 120 м тирәнлектә борауланган), Эш диаметры 168 мм булган ике колонналы конструкциядән тора.

Скважиналар тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенен торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

Янсыбы авылы торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 110 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт, гомуми озынлыгы 5,4 км тәшкил итә. Файдалануга тапшыру елы – 1986. 2024 елда су белән тәэмин итү челтәрләренә ремонт ясалды. 1 су алу колонкасы урнаштырылган. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭЦВ-6-6,5-80 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәэмин итә. Су башнясының күләме 35 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Янсыб авылы торак пунктын су белән тәмин итү түбәндәге адреста урнашкан су алу скважинасыннан башкарыла: Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Янсыбы авылы, И. Хәйретдинов ур., 90. Скважина 1986 елда 120 м тирәнлектә борауланган.

Скважина тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенә торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

Иске Йорт торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 110 мм булган ПЭ100SDR диаметрлы суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт, аның гомуми озынлыгы 2,5 км тәшкил итә. Файдалануга тапшыру елы – 1993. 1 су алу колонкасы урнаштырылган. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭЦВ-6-6,5-110 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәмин итә. Су башнясының күләме 35 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Иске Йорт авылын су белән тәмин итү Кукмара районы, Иске Йорт адресында урнашкан су алу скважинасыннан башкарыла. Скважина 1985 елда 120 м тирәнлектә борауланган.

Скважина тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенә торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый.

4. Жирлек буенча үзәкләштерелмәгән һәм үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының төп проблемалары:

1. Кайбер су белән тәмин итү объектларының санитария нормаларына һәм кагыйдәләренә туры килмәве (су белән тәмин итү системаларының гигиена нормативлары нигезендә суның тотрыклы сыйфатын тәмин итәргә мөмкинлек бирми торган санитария-техник торышы канәгатьләнәрлек түгел).

2. Санитария саклау зоналары булмау, йә аларның пояслары чикләрендә тиешле режимны үтәмәү, нәтижәдә су белән тәмин итү чыганаclarына пычраткыч матдәләр һәм микроорганизмнар элэгү ихтималы аркасында аларның санитария ышанычлылыгы кими.

3. Кулланучыларга су бирә торган суүткәргечләрдә кирәкле чистарту корылмалары (зарарсызландыру жайланмалары) комплексы булмау.

4. Су чистартуның заманча технологияләре булмау.

5. Баш корылмаларның һәм челтәрләрнең бик нык искәргән булуы.

6. Куллану урыннарына илтәп житкерү процессында суның күп югалтылуы.

Зур Кукмара авыл жирлегә торак пунктларын су белән гарантияле тәмин итү өчен, тулысынча төзекләндерелгәндә (һәр йорт, жәмәгәт биналары һәм коммуналь билгеләнештәге биналар эчендә суүткәргеч челтәрләр урнаштыру) киләчәктә искә алырга кирәк:

1. хәзерге вакытта авария хәлендә булган тирән су скважиналарын, технологик жиһазларны алыштырып һәм оголовкны ремонтлап, капитал ремонтлау, кайбер чараларны башкарырга: насосны һәм тирә-як торбаларны сүтәргә, ике тәүлек дәвамында эрлифт белән су үткәргәргә;

2. жирлекнең барлык торак пунктлары территориясендә гамәлдәге суүткәргеч челтәр өстерү Ø110÷63мм;

3. гамәлдәге челтәрләрне этаплап реконструкцияләү.

Суүткәргеч челтәр ө110÷63 мм киләчәккә ПЭ100 SDR17 ГОСТ 18599-2001 полиэтилен торбалардан планлаштырырга кирәк.

Биналарга керү юлларында су үлчәү узеллары жайланмасын СНИП 2.04.01-85* нең «Биналарның эчке сууткәргече һәм канализациясе» 11 бүлегендә проектларга.

Су чыгымнарын исәпкә алу өчен, эчке сууткәргеч белән жиһазландырылган һәр бинада су үлчәү узеллары урнаштыру тәкъдим ителә.

Шулай ук гамәлдәге һәр скважинаны су үлчәү узелы белән тәмин итү планлаштырыла.

Сууткәргеч корылмаларында СНИП 2.04.02-84 һәм СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә санитар саклау зонасы булырга тиеш.

5. Су белән тәмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары.

Санитар саклау зоналары барлык су чыганаclarында һәм хужалык-эчү билгеләнешендәге сууткәргечләрдә аларның санитар-эпидемиологик ышанычлылыгын тәмин итү максатларында каралырга тиеш.

Су белән тәмин итү чыганаclarын пычранудан саклау максатларында «Су белән тәмин итү чыганаclarын һәм эчәргә яраклы сууткәргечләрен санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә өч поястан торган санитар саклау зоналары оештыру күздә тотыла:

Санитар саклау зоналарының беренче поясына скважина тирәсендәге 30 – 50 м радиустагы территория кертелә. Беренче пояс территориясә киртәләнгән һәм төзекләндерелә, баш корылмаларда эшләмәүче затларга керү тыела.

Икенче һәм өченче чикләү режимнарының санитария саклау зоналары поясы. Икенче һәм өченче пояслар зонасына махсус эзләнүләр нигезендә «Су белән тәмин итү чыганаclarын һәм эчәргә яраклы сууткәргечләрен санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә су алуны ышанычлы санитар яклауны тәмин итә торган территорияләр кертелә. Икенче һәм өченче пояслар территориясендә чикләнгән санитария режимы урнаштырыла.

6. Су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системаларын үстерү юнәлешләре;

Үсешнең төп юнәлешләре:

1. Су белән тәмин итүнең ышанычлылыгын һәм өзлексезлеген арттыру.
2. Житештерүчән булмаган су югалтуларның кимүе.
3. Объектларның санитар-эпидемиологик таләпләргә туры килүен тәмин итү.

4. Перспектив ихтыяжыны тәмин итү өчен, челтәрләрен үстерү.

Төп бурычлар: тузган сууткәргеч челтәрләрен Ø110÷63 мм, ПЭ100) этаплап реконструкцияләү һәм алыштыру, жиһазларны алыштырып, скважиналарны капитал ремонтлау, санитар саклау зоналарын төзү һәм суны исәпкә алу узеллары белән жиһазлау

7. Кайнар, эчәргә яраклы, техник су белән тәмин итү һәм куллану балансы;

Жирлекне су белән тәмин итү системасы халыкны хужалык-эчү ихтыяжлары өчен салкын су белән генә тәмин итә. Кайнар су белән тәмин итү йортларда индивидуаль рәвештә башкарыла, техник су белән тәмин итү (су сибү, янгын сүндерү) шул ук системадан тәмин ителә.

- **Су бирү (су белән тәмин итү):** Су бирүнең гомуми тәүлеклек күләме халык саныннан (769 кеше) һәм су куллану нормативыннан чыгып бәяләнә. Гамәлдәге скважиналарның агымдагы һәм перспективалы ихтыяжларны каплау өчен суммар дебиты житәрлек.
- **Куллану:** Суның төп күләме (якынча 95-98%) халык тарафыннан хужалык-эчү ихтыяжларына тотыла. Аз гына күләме йорт яны кишәрлекләренә су сибү һәм янгын куркынычсызлыгын (башняларда янгынга каршы су запасы) тәмин итү өчен кулланыла. Бирелә торган суның

шактый өлөшө (бөялүүлөр буюнча 30-40% ка кадэр) югары дэрэжэдэ тузганлык аркасында чөлтөрлөрдө югала.

- **Баланс:** Килэчэктэ, агыш чыгуларны бетергәннән соң, су бирү күлөмө перспективалы үсешне һәм сэгатылек тигезсезлек коэффициентын исәпкә алып, халыкның факттагы куллануы белән корреляцияләнәчәк.

8. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буюнча тәкъдимнәр;

1. **Реконструкцияләү һәм модернизацияләү:** Гамәлдәге артезиан скважиналарына капитал ремонт (иске жиһазларны сүтү, суны кудыру, насосларны алмаштыру, оголовокларны ремонтлау).
2. **Чөлтөрлөрне реконструкцияләү:** Зур Кукмара ав., Иске Йорт ав., Янсыбы ав., Жилой Рудник поселогында тузган суүткәргеч чөлтөрлөрө өлөшлөрөн ПЭ100 SDR17 торбаларына этаплап алыштыру.
3. **Яңа төзелеш:** Торак пунктларның бөтен территориясен колачлау чөлтөрөн үстөрү.
4. **Төзөкләндерү:** Барлык скважиналарның санитар саклау проект зоналарын төзү, һәр скважинаны һәм эчке суүткәргечләр һәр бинаны су үлчәү узеллары белән жиһазлау.

9. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буюнча Чараларның экологик аспектлар;

Чараларга табигатьне саклау һәм мохитне яхшырту характеры хас:

1. Су югалтуларны киметү жир асты су ресурсларыннан нәтижәле файдалануга китерә.
2. Санитар саклау зонасын төзөкләндерү һәм скважиналарны ремонтлау сулы горизонтларның потенциалы пычрануын булдырмый кала.
3. Заманча полиэтилен торбалар куллану системаның герметиклыгын арттыра, чөлтөрдәге суның пычрану һәм пычраткыч матдәләрнең грунтка үтеп керү куркынычын киметә.
4. Эшләр башкару чорында туфрак катламын саклау, эрозияне булдырмау һәм төзелеш чүп-чарын утильләштерү буюнча чаралар күрергә кирәк.

10. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капитал салулар күләмнәрен бөяләү;

Капитал салулар күләмә эшләнгән проект-смета документлары нигезендә төгәлләштерелергә тиеш. Алдан бөяләү үз эченә түбәндәге чыгымнарны ала:

- 10 скважинага капитал ремонт ясау.
 - Берничә чакрымга сузылган суүткәргеч чөлтөрлөрөн реконструкцияләү һәм яңаны төзү.
 - Су үлчәү узелларын төзү һәм санитар саклау зонасын төзөкләндерү.
- Финанслауның планлаштырыла торган төп чыганагы булып, «Чиста су» федераль һәм республика программалары акчалары тора.

11. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстөрү күрсәткечләренен планлы күрсәткечләр;

Схеманы гамәлгә ашыру чорына (10 ел) планлы күрсәткечләр үз эченә түбәндәгеләрне ала:

1. Чөлтөрләрнең тузуын 30 % тан да артык булмаган дэрэжэгә кадэр киметү.
2. Транспортировка вакытында су югалтуны 10-15% ка кадэр киметү.
3. Үзәкләштерелгән система гамәлдә булган зонада яшәүче 100 % халыкны сыйфатлы эчэр су белән тәмин итү.
4. Барлык гамәлдәге чыганаclarның санитар саклау зонасын төзөкләндерү.
5. Суны исәпкә алу объектларын 100 % жиһазландыру.
6. Су белән тәмин итү системасының ышанычлылыгын норматив күрсәткечлэргә кадэр күтэрү.

12. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының ачыкланган хужасыз объектлары исемлеге (алар ачыкланган очракта) һәм аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле оешмалар исемлеге.

Зур Кукмара авыл жирлеге территориясендә үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасының хужасыз объектлары ачыкланмады. Барлык объектлар (15 скважина, 11 су башнясы, суүткәргеч челтәрләр) аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле Зур Кукмара авыл жирлеге башкарма комитеты милкендә һәм балансында тора.